

Asya Studies

Akademik Sosyal Araştırmalar / Academic Social Studies
Year: 8, Number: 30, p. 263-274, Winter 2024

Yumuşak G Olarak in Medyası: CGTN Türk rneği *Chinese Media as Soft Power: The CGTN Türk Example*

ISSN: 2602-2877 / E-ISSN: 2602-263X

Araştırma Makalesi
Research Article

Makale Geliş Tarihi
Article Arrival Date
22/07/2024

Makale Kabul Tarihi
Article Accepted Date
18/12/2024

Makale Yayım Tarihi
Article Publication Date
29/12/2024

Asya Studies

Doç. Dr. Göksel Basmacı
İstanbul Arel Üniversitesi
İletişim Fakültesi
Gazetecilik Bölümü
gokselbasmaci@arel.edu.tr
ORCID: 0000-0002-4640-9819

z

Dünya zerindeki en büyük siyasi, ekonomik ve teknolojik glerden olan Çin Halk Cumhuriyeti sahip olduğu kültürel değerleriyle de dikkat çekmektedir. Günümüzde söz konusu güçlerini diğer ülke halklarına aktarmak için çeşitli girişimlerde bulunan Çin, medya gücünden yararlanmakta ve küresel ölçekte etkin olabilecek kurumlarını faaliyete sokmaktadır. Ülkelerin yumuşak güçleri arasında değerlendirilen medyayı önemseyen Çin, özellikle de siyasi ve ticari ilişkilerinin yoğun olduğu ülkelere yönelik çeşitli adımlar atmaktadır. Gazete, radyo, sinema ve televizyon gibi geleneksel kitle iletişim araçlarına yatırımlar yapan Çin günümüzde dijital mecralara yönelik de girişimlerde bulunmaktadır. 2016 yılında Çin'in küresel medya kuruluşu olarak faaliyet göstermeye başlayan *China Global Television Network (CGTN)* bu bağlamda ne çıkan bir kurum olarak değerlendirilebilir. 2023 yılında *CRI Türk'ün* yerine Türkiye'de yayına başlayan *CGTN Türk* Çin'in Türkiye'deki önemli araçları arasında görülmektedir. Buna istinaden araştırmada *CGTN Türk'teki* haber kategorileri yumuşak g bağlamında analize tabi tutulmuştur. Çalışmanın amacı Çin'in Türk medyasındaki güncel girişimlerinden olan *CGTN Türk'n* etkili bir yumuşak güç aracı olup olmadığını saptamaktır. Araştırma Çin medyasının Türkiye'deki etkisini ortaya koymasını nedeniyle öneme sahiptir. 1-7 Temmuz 2024 tarihleri arasındaki 660 haberden rastgele seçilen 33 içeriğin incelenmesiyle sınırlandırılan çalışmada niteliksel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda yürütülen çalışmanın sonucunda *CGTN Türk'n* Türkiye konulu içeriklere ağırlık verdiği ve Türkiye'ye ilişkin çeşitli konularda gündem oluşturabilecek nitelikte haberler yayımladığı saptanmıştır. Ayrıca haberlerin ağırlıklı olarak Türkiye ile Çin ilişkileri bağlamında kurgulandığı grlmştir. Sz konusu bulgulardan hareketle *CGTN Türk'n önemli bir yumuşak g aracı olabileceği* sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, in, Medya, Haber, CGTN Türk

Abstract

The People's Republic of China, one of the world's greatest political, economic and technological powers, is also attracting attention for its cultural values. China, which has made several attempts to transfer its power to the people of other countries, is using its media power and activating institutions that can be effective on a global scale. China attaches importance to the media as an element of soft power and is taking various steps, especially towards countries with which it has strong political and commercial relations. Having invested in traditional mass media such as newspapers, radio, cinema and television, China is now taking initiatives in digital media. China Global Television Network (CGTN), which began operations in 2016 as China's global media organization, can be seen as an important broadcaster in this context. CGTN Türk, which started broadcasting in Türkiye in place of CRI Türk in 2023, is considered one of China's important tools in Türkiye. Therefore, this study analyses the news on CGTN Türk in the context of soft power. The aim of the study is to determine whether CGTN Türk, one of China's current initiatives in the Turkish media, is an effective soft power tool. The research is important because it reveals the influence of the Chinese media in Türkiye. The qualitative content analysis method was used in the study, which was limited to examining 33 contents randomly selected from 660 news items between 1 and 7 July. As a result of the study, it was found that CGTN Türk emphasizes Türkiye related content and publishes news that can set the agenda on various issues related to Türkiye. It was also observed that the news items were predominantly constructed in the context of Türkiye-China relations. Based on these findings, it is concluded that CGTN Türk can be an important soft power tool.

Keywords: Türkiye, China, Media, News, CGTN Türk

Atf Bilgisi / Citation Information

Basmacı, G. (2024). Yumuşak güç olarak Çin medyası: CGTN Türk rneği. *Asya Studies*, 8(30), 263-274.
<https://doi.org/10.31455/asya.1520142>

GİRİŞ

Küresel ölçekte güçlü bir devlet olan Çin Halk Cumhuriyeti, başta teknoloji olmak üzere çeşitli alanlardaki girişimleriyle dikkat çekmektedir. Ticari, siyasi ve kültürel alanlarda önemli adımlar atan Çin son yıllarda medya sektörüne de yatırımlar yapmaktadır. Gazete, radyo, televizyon ve sinema gibi kitle iletişim araçlarına ilaveten internet mecralarında da girişimlerde bulunarak iletişim alanında etkili olmayı hedeflemektedir. Devletlerin politikalarını diğer uluslara aktarmasında temel bir role sahip olan medya bu yönüyle bir yumuşak güç unsuru olarak değerlendirilmektedir. Nitekim Çin de medya alanında yatırımlar yaparak dünya üzerinde etkin bir güç olmayı istemektedir. Türkiye’de de çeşitli girişimlerde bulunan Çin geçmişten günümüze kadar medya araçlarını kullanmış ve bu alanda etkisini arttırmaya çalışmıştır.

Buna istinaden bu çalışmada Çin medyası, *CGTN Türk* üzerinden yumuşak güç bağlamında ele alınmış ve haber kategorileri üzerinden analiz edilmiştir. Araştırmanın amacı Çin’in Türk medyasındaki girişimlerinden biri olan *CGTN Türk*’ün etkili bir yumuşak güç unsuru olup olmadığını saptamaktır. Bu doğrultuda çalışmada *CGTN Türk* isimli internet gazetesi örneklem olarak belirlenmiştir. Araştırmanın evreni 1-7 Temmuz 2024 tarihleri arasında yapılan 660 haberden rastgele seçilen 33 içeriğin analiziyle sınırlandırılmıştır. Niteliksel içerik analizi yönteminin kullanıldığı araştırma Çin’in medya girişimlerine fikir vermesi ve *CGTN Türk*’ün Türkiye’deki etkisini ortaya koymak açısından önem arz etmektedir.

Türkiye’deki Çin medyası üzerine yapılan araştırmalara bakıldığında söz konusu alanın sınırlı olduğu görülmektedir. Ketten (2015) tarafından yapılan çalışmada, Çin medyasının küresel modele doğru gelişimi irdelenmiş ve Çin’deki siyasi, ekonomik, teknolojik gelişmeler medyanın ilerlemesi bağlamında tartışılmıştır. Boztepe (2016) tarafından yapılan bir çalışmada, Türkiye’deki Çin medyası yumuşak güç çerçevesinde ele alınmış ve Çin medyasının Türkiye’deki iletişim araçları incelenmiştir. Buna göre Çin medyasının Çin’i barışçıl, gelişmiş, insan haklarına saygılı ülke olarak temsil ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Eldeniz ve Maimaitimin (2015) Çin’in ulusal haber ajansı olan *Xinhua* ve Çin medyasını ele aldıkları araştırmalarında Çin’in güncel medya durumunu ortaya koymuşlardır. Aydemir (2019) tarafından yapılan çalışmada *China Global Television Network* Çin’in küresel bir yumuşak güç aracı olarak değerlendirilmiş ve analiz edilmiştir.

Bu çalışmada ise *CGTN*’nin Türkiye’deki temsilcisi *CGTN Türk*’ün internet gazetesindeki haber kategorileri incelenmiş ve yumuşak güç bağlamında analiz edilmiştir. Bu çerçevede çalışma kapsamında ilk olarak yumuşak güç ve medya ilişkisine yer verilmiştir. Daha sonrasında Çin medyası genel olarak ve Türkiye’deki yatırımları üzerinden ele alınmıştır. *CGTN Türk*’ün analiz edilmesinin sonrasında ise sonuç bölümüyle araştırma tamamlanmıştır.

BİR YUMUŞAK GÜÇ UNSURU OLARAK MEDYA

Kamu diplomasisi; bir ülkenin kültürünü, düşüncelerini, değerlerini, politikalarını ve hedeflerini diğer uluslara anlatma hedefi taşıyan ve yetkili birimler tarafından yürütülen siyasal iletişim süreci olarak tanımlanabilir (Tuch, 1990: 3). Bu noktada kamu diplomasisinin en temel araçlarından olan yumuşak güç devletlerin politikalarını diğer uluslara aktarma noktasında önemlidir. Yabancı devletlere ve topluluklara kendini ifade edebilen ülkeler için stratejik önem teşkil eden yumuşak güç unsurları günümüz devletleri açısından kritik bir araç olarak görülmektedir (Kömür, 2020: 91).

En yalın hâliyle insanları cezbetme yeteneği olarak tanımlanabilen yumuşak güç ikna etmenin ötesinde insanları yanına çekme üzerine dayanmaktadır (Aslan ve Göksu, 2016: 576). Geleneksel askeri ve ekonomik güç kullanımının ötesinde maliyet açısından daha sürdürülebilir olan yumuşak güç cezbetme ilkesi üzerine kuruludur (Keohane ve Nye, 1998: 86).

Nye’e (2004: 5) göre küresel hedefler için sert güçlerle birlikte farklı unsurların da kullanılması gerekmektedir. Bir ülkenin refah düzeyi ve diğer ülkeler üzerindeki hayranlığı bu noktada öneme sahiptir. Devletler artık sadece kaba güçle gündemi belirleyememekte ve bunun yerine cazibe unsuru olan kültür ve değerlere yönelmektedir. İnsanların ikna edilmesini önemseyen bazı politikalarla gündemi belirlemeye çalışmakta ve sert güç aygıtlarını da geri planda tutmaktadır (Nye, 2008: 95-98). Uluslararası ilişkilerde kullanılan yumuşak güç kaynakları ülkelerin çıkarlarının topluluklar üzerinde meşru kılınması için öneme sahiptir. Düşünce üzerinden yürütülen bu süreçte yumuşak güç araçlarında insanların bilgilendirilmesi ön plandadır (Yılmaz, 2012: 202).

Küreselleşmeyle birlikte devletlerarası ilişkilerde önem kazanan yumuşak güç unsurları halkı dil, kültür, yardım gibi alanlar üzerinden etkilemek ve yönlendirmek için yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Politik algı araçları olarak görülen bu hususlar günümüz diplomasisinin vazgeçilmez araçları arasında yer almaktadır (Halisoğlu, 2022: 163). Gündem yaratma, cazibe, yanına çekme üzerine tesis edilen yumuşak

güçte politikalar, kurumlar ve değerler en önemli aygıtlar olarak görülmektedir. Özellikle bilim, sanat ve edebiyat gibi kültürel alanlarla birlikte ülkenin izlediği politikalar da önemli yumuşak güç unsuru olarak değerlendirilmektedir (Çavuş, 2012: 24-26).

Söz konusu yumuşak güç unsurlarını daha güçlü kullanmak ve yaymak için ülkelerin etkili ve kapsamı geniş olan küresel iletişim araçlarına ihtiyaçları vardır (Nye, 2002: 6). Yumuşak güç unsurları ne denli güçlü olursa olsun medyadan yoksun olan devletlerin bu unsurları verimli şekilde kullanmaları daha zorlaşmaktadır. Bu nedenle de ülkeler yumuşak güç unsurlarını arttırmakla birlikte küresel ölçekte etkili olan kitle iletişim araçlarına ihtiyaç duymakta ve yatırım yapmaktadır.

Günümüzde devletlerarası ilişkilerde kamu diplomasisi bağlamında kullanılan medya araçları en önemli yumuşak güç unsurları arasında görülmektedir. Teknolojik alanda yaşanan gelişmelerle birlikte bilgiye sahip olmak, bilgiyi kontrol etmek, söz konusu bilgilerle algı oluşturmak kritik bir öneme sahiptir. Bu nedenle devletler küresel ölçekte etkin olmayı önemsemekte ve bu çerçevede bazı adımlar atmaktadır. Özellikle de medyanın gücü bu noktada öne çıkmaktadır. Boyd-Barrett'e (1998: 64) göre haber ajansları bu bağlamda ele alınabilecek ana kaynaklar olarak değerlendirilebilir. Özellikle devlet destekli politikalar çerçevesinde kritik roller üstlenen ajanslar bir konuya ilişkin algının oluşmasında önemlidir. Kitle iletişim araçlarının sadece bir kolunu oluşturan ajanslara ilaveten gazete, dergi, televizyon, sinema, radyo, internet üzerinden yürütülen çalışmalar da son derece öneme sahiptir.

Wilson'a (2008: 112) göre günümüzde bilgiye sahip olmak, bilgiyi yaymak ve algı oluşturmak ülkeler için önemli hale gelmiştir. Bunun için dijital dönüşümler yapan devletler bilginin küresel çapta erişimini önemsemektedirler. Güner'e (2021: 148) göre devletin dış politika stratejileri için verimli bir alan olan mecralara yönelik büyük bütçeler ayrılmaktadır. Kamu diplomasisinin araçlarından olan medya gücünden yararlanan devletler gündem oluşturmak için alanı sıklıkla kullanmakta ve hedef kitlelere çeşitli mesajlar aktarmaktadırlar.

Bu noktada Çin son yıllarda küresel ölçekteki yatırımlarla dikkat çeken önemli ülkelerin başında gelmektedir. Ekonomik girişimler ve teknoloji alanındaki ilerlemeler üzerinden yumuşak güç unsurlarını kullanan Çin bilgi akışı içinde de yer almayı önemsemekte ve iletişim araçlarına yenilerini eklemektedir.

ÇİN MEDYASINA GENEL BİR BAKIŞ

Sahip olduğu ekonomi ve nüfus gücüyle uluslararası alanda önemli aktörlerden olan Çin bölgesel ve siyasi açıdan güçlü bir ülke olarak her geçen yıl etkisini arttırmaktadır (Demirtepe ve Özertem, 2013: 96). Özellikle son yıllardaki kalkınmayla dünyanın önde gelen ülkeleri arasında yer alan Çin'de komünist parti iktidarı devam etmekte ve sosyalist piyasa ekonomisi çerçevesinde devlet parti tarafından kapitalizm geliştirilmeye çalışılmaktadır (Budak ve Erdoğan, 2016: 110).

1970'li yılların ortalarındaki ekonominin kapitalistleştirilmesi sürecinden büyük bir ekonomik güç olarak çıkan Çin özelleştirmelere giderek serbest piyasaya açılmıştır (Keten, 2015: 17). Siyasi, askeri ve ekonomi alanlarında gücünü artırarak son zamanlarda medya sektöründe de atılımlarda bulunmuş, çeşitli yatırımlar yapmıştır. Ekonomik ve siyasi ilişkilerin olduğu ülkelere yönelik medya politikalarını devreye sokan Çin, Batı medyasının söylemlerine karşı alternatif ortam yaratma çabası içine girmiştir (Demirtepe ve Özertem, 2013: 104).

Devlet tarafından kurulan *Xinhua* bu çerçevede değerlendirilebilecek en ciddi kuruluşlardan biri olarak görülebilir. Dünya çapında haber dağıtımını üstlenen ajans Çin'in yetkili medya aracı olarak dikkat çekmektedir (Eldeniz ve Maimaitimin, 2015: 178). Çin'in resmî haber ajansı olan kurumun her eyalette ve bölgede temsilcilikleri vardır. Kahire, Hong Kong, Nairobi, Mexico City'de müdürlükleri olan ajansın çeşitli ülkelerde büroları da bulunmaktadır (Niyaz, 2020: 42). Bununla birlikte doğrudan komünist partiye bağlı *Xinhua Ağı* ise Çin'in en büyük uluslararası haber sitesi olarak ön plana çıkmaktadır. 2000 yılında *Xinhua Net* adını alan ağ, Çin'in dijital mecralarda görünür olması adına önem arz etmektedir (Eldeniz ve Maimaitimin, 2015: 183).

Televizyon alanında da çeşitli yatırımlar yapan Çin 1958 yılında *China Central Television* isimli kanalı kurmuştur. Günümüzde farklı temalarda yayınlar yapan kanal Çin'in tüm bölgelerine ulaşmaktadır. Çin'in küresel ölçekteki politikalarına uygun olarak İngilizce, Fransızca, İspanyolca, Arapça, Rusça ve Japonca yayım yapan *CCTV* geniş bir kesime hitap etmektedir. Uydu yayını ve karasal yayınlar üzerinden kitlelere ulaşan *CCTV'nin* çeşitli ülkelerde büroları mevcuttur (Chen ve Liang, 2010: 85-86).

İçeriğini dünyadaki gelişmelerden oluşturan Çin'in uluslararası televizyon kanalı olan *CNC* ise dünyanın her yerinde yayım yapan bir kurum olarak dikkatleri çekmektedir. Dünya üzerindeki tüm hedef kitlelere yönelik yayınlar yaparak önemli bir görev üstlenmektedir (Eldeniz ve Maimaitimin, 2015: 182).

Çin'in bir diğer önemli medya gücü ise yaygın bir şekilde tanınırlık oranına sahip olan *CRI*'dir. Devlet düzeyinde yabancı dilde yayım yapan *Çin Uluslararası Radyosu (CRI)*, bütün dünyada çok sayıda önemli yayınlar gerçekleştirmiştir. Çin'e dair çeşitli içeriklerde program yapan radyo genel olarak haber, küresel olayların analizi ve eğlence gibi alanlarda aktif bir yayıncılık yürütmüştür (Niyaz, 2020: 45). 2011 yılında *Çin Uluslararası Yayın Ağı (CIBN)* isimli bir yeni medya alanı kuran *CRI*, interaktif görüntülü ve sesli yayıncılık, internet televizyonu, mobil yayıncılık gibi alanlarda etkin olan bir platform oluşturmuştur (Niyaz, 2020: 46).

CRI, Çin'in küresel alanda öne çıkan önemli medya güçlerinden biri olarak görev yapmış olsa da zaman içinde farklı alanlarda da çeşitli medya güçleri ortaya çıkmıştır. Çin devletinin resmi internet sitesi *china.com.cn* ve *China Today* gibi kurumlar da dikkatleri çekmiştir. Ayrıca yerel medya kurumlarıyla da temaslar kuran Çin çeşitli ortaklıklara giderek medya ağını sürekli genişletmiştir (Niyaz, 2020: 75-76).

2016 yılında kurulan uluslararası medya kuruluşu *China Global Television Network (CGTN)* bu noktada önemli bir güç olarak dikkat çekmektedir. Çin Merkez Televizyonu'na bağlı olan *CGTN* tüm *CRI* markalarını bünyesinde toplamış ve Çin'in uluslararası alandaki iletişim merkezi olmuştur. Çin ile dünya arasındaki iletişimi sağlamayı hedefleyen *CGTN*, Çin ile diğer ülkeler arasındaki güveni güçlendirmeyi amaç edinmiştir. Bu kapsamda gelişmeleri görsel, işitsel ve internet üzerinden kitlelere aktarmakta, farklı yayıncılık temasıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Kurumun Londra, Washington ve Nairobi'de merkezi bulunmakta ve dünya çapında bilgi akışı sağlamaktadır. 160'tan fazla ülkede olan *CGTN*, *Global Video News Agency* isimli video haber ajansına da sahiptir. *CGTN Digital* üzerinden dijital içerik sunan kuruma *CGTN.com*, *CGTN* mobil, YouTube, Facebook, Twitter ve Weibo sosyal platformları üzerinden erişim sağlanmaktadır.

Görüldüğü üzere Çin yazılı, görsel, işitsel, internet alanlarında önemli yatırımlar yaparak medya gücünü belirli bir plan çerçevesinde sistematik olarak geliştirmektedir. Radyo, televizyon, gazete ve dergi gibi kitle iletişim araçlarıyla birlikte yeni medya mecralarından yararlanan Çin, yumuşak güç unsurlarını devreye sokmaktadır. Medyanın yeniden tasarlanmasını ve medya üzerinden temel mesajların yayılmasını önemseyen Çin bu çerçevede Türkiye'de de çeşitli yatırımlar yapmaktadır.

TÜRKİYE'DEKİ ÇİN MEDYASI

Gooch'a (2020) göre Çin'in küresel ölçekte etkili olmasına paralel bir şekilde Çin medyasının da gücünü arttırması gerekmektedir. Çin'in sesini duyurması ve kendisini temsil etmesi için medyanın doğru kullanılması önemlidir. Bu nedenle Çin gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet mecralarına yatırımlar yaparak etkin olmayı önemsemiştir. Özellikle de 2001 yılında Çin devlet başkanı Jiang Zemin'in; "*Çin'in sesini dünyaya yayalım*" açıklamasından sonra Çin'in iletişim alanındaki en önemli kuruluşlarından olan The State Administration of Radio Film and Television (SARFT) isimli dışa açılma projesi başlatılmıştır (Zhu, 2012: 32).

Bu doğrultuda Türkiye ve Çin arasındaki ilişkiler siyasi, kültürel ve ekonomik olarak gelişmeye başlamıştır. Geçmişten günümüze gelen ilişkilerin genel seyri ele alındığında siyasi ve ekonomik anlamda Çin'in ilişkilere yön verdiği görülmektedir. 1980'li yıllarda Türkiye ile Çin ilişkilerinde kayda değer bir canlanma görülsede üst düzey ziyaretler 2000'li yıllarda yapılmış, nükleer enerji ve demiryolları projeleri gündeme gelmiştir. Türkiye'nin Çin, Kafkasya ve Orta Asya ülkeleriyle ticareti için önemli olan Çağdaş İpekyolu Projesi önemli bir dönüm noktası olmuştur (Çolakoğlu, 2012: 54-64).

Söz konusu ilişkilerin fikirsel alt yapısı için ise Çin'in Türkiye'deki medya gücü önemli bir role sahiptir. Türkiye'deki Çin medyasının gelişimine bakıldığında 1970'li yıllardaki diplomatik ilişkilerle birlikte *Pekin Radyosu'nun* gelişme gösterdiği görülmektedir. Kısa bir süre içinde kadro genişletilmiş ve içeriksel bağlamda dönüşümler yapılmıştır. Çin'e dair özel yayınlar yapılarak programlar hazırlanmış ve servis aktif rol oynamıştır (Boztepe, 2016: 98). Daha sonra *CRI* adını alan radyo siyaset, ekonomi, kültür yayınları yaparak Türkiye ve Çin ilişkilerinde kritik bir görev üstlenmiştir. Çin'e giden Türk heyetlerine ve Türkiye'ye gelen Çin heyetlerine tercümanlık hizmetleri de veren kurum, *Yön Radyo ve Radyo Özgür* üzerinden çeşitli yayınlar yapmıştır (Niyaz, 2020: 50-51).

Avrupa, Asya, Afrika kıtalarında aktif bir rol oynayan ve 2013 yılından beri Türkiye'de faaliyet gösteren Çin medya organizasyonu olan GB Times aracılığıyla *Radyo Mega'yla* da anlaşma yapılmıştır. Çin'de yaşam, kültür, dil, tarih ve mutfak temalarında çeşitli yayınlar yapan radyoda Çin'le ilgili bilgiler yer verilmiştir. Çinli devlet yetkililerinin açıklamaları ve yetkililerle yapılan görüşmeler de programlarda yer bulmuştur (Boztepe, 2016: 99-100).

Çin özellikle son yıllarda Türkiye’de geleneksel medyanın yanı sıra yeni medya mecralarında da aktif rol oynamaktadır. Bu doğrultuda televizyon yayınlarını, internet sitelerini, radyo kanallarını hayata geçirmiştir (Boztepe, 2016: 98). Ayrıca TRT ve Anadolu Ajansı ile de haber ve program temalı içeriklerle anlaşmalar yaparak devlet kanallarında da yer almayı önemsemiştir (Köfteoğlu, 2013-2014: 32).

31 Aralık 2016 tarihinde ise Çin medya politikalarında köklü bir değişikliğe gitmiştir. Bütün CRI kuruluşları CGTN bünyesinde toplanmış ve 2023 yılında CRI Türk, CGTN Türk olarak değiştirilmiştir. İnternet gazetesi ve radyo üzerinden bir haber kaynağı olarak faaliyet gösteren CGTN Türk, Çin, Türkiye, dünya, ekonomi, spor, yaşam, sağlık, kültür sanat, bilim teknoloji alanlarında haber üretmektedir. “Farkı gör” sloganıyla Batı egemenliğindeki bilgi akışına karşı yeni bir perspektif sunmayı hedefleyen kurum Türkiye’de aktif bir şekilde yayıncılık yapmaktadır.

Görüldüğü üzere Türkiye’deki Çin medyası genel olarak radyo yayınlarıyla yapılan anlaşmalar üzerinden şekillenmiştir. Günümüzde ise internet platformları önemsenmeye başlanmış ve bu çerçevede çeşitli haber kaynakları oluşturulmuştur. CGTN Türk adlı haber sitesi bu noktada önemli bir mecra olarak dikkat çekmektedir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışmada Çin medyası CGTN Türk üzerinden yumuşak güç bağlamında analiz edilmektedir. Bu doğrultuda CGTN Türk’te yer alan içerikler haber kategorileri üzerinden incelenmiştir. Araştırmanın amacı Çin’in Türk medyasındaki güncel girişimlerinden CGTN Türk’ün etkili bir yumuşak güç aracı olup olmadığını ortaya koymaktır. Çin’in Türkiye’deki gücünü yansıtmaya nedeniyle önemli olan araştırma 1-7 Temmuz 2024 tarihleri arasında yapılan 660 haberden rastgele seçilen 33 içeriğin incelenmesi üzerinden sınırlandırılmıştır. Bu çerçevede tasarlanan araştırmada niteliksel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

İçerik analizi, bir araştırmanın sonucunda elde edilen kayıtların veya medyada yer alan iletilerin çıkarımlarının yapılmasıyla yürütülen yöntem olarak değerlendirilebilir (Olgun, 2008: 66). Ölçülebilir, nesnel ve doğrulanabilir verilere erişmek için metin, evrak ve doküman gibi çok çeşitli içerikleri birtakım esaslar çerçevesinde incelemenin hedeflendiği bu yöntemde farklı uygulamalar bulunmaktadır (Metin ve Ünal, 2022: 273). Bu araştırma kapsamında kullanılan niteliksel içerik analizi, araştırmacının sadece açık ya da örtülü içeriklere değil çeşitli temalara ve ana fikirlere odaklandığı bir yöntem olarak tanımlanabilir. Bu yöntemde analizler nicel ve nitel çerçevede yapılabilir (Erdoğan ve Uyan-Semerci, 2021: 214-215).

Söz konusu yöntem çerçevesinde yürütülen araştırmada şu sorulara cevap aranmaktadır:

- 1- CGTN Türk haber çeşitliliği bağlamında nasıl bir yayıncılık yürütmektedir?
- 2- CGTN Türk Çin adına bir yumuşak güç unsuru olarak değerlendirilebilir mi?

CGTN TÜRK İNTERNET GAZETESİNİN ANALİZİ

2023 yılında Türkiye’de yayım hayatına başlayan CGTN Türk Türkiye ve Çin’e dair gelişmelerin yer aldığı internet gazetesi olarak dikkat çekmektedir. Çin’in küresel çaptaki yumuşak güç kaynaklarının başında gelen CGTN’nin Türkiye’deki temsilcisi CGTN Türk’te; gündem, özel dosya, siyaset, ekonomi, spor ve bilim teknoloji haberleri yer almaktadır. Dünyada yaşanan gelişmelerin haberleştirildiği gazetede kültür sanat ve sağlık içerikleri de bulunmaktadır. Söz konusu dağılımı açık bir şekilde görebilmek için CGTN Türk’te yer alan haber kategorilerinin dağılımını ele almak araştırma açısından yararlı olacaktır.

Tablo 1: CGTN Türk İnternet Gazetesindeki Haber Kategorileri

Haber Kategorileri	Frekans	Yüzde
Türkiye	236	%35,75
Dünya	181	%27,42
Çin	110	%16,66
Spor	46	%6,96
Ekonomi	43	%6,51
Bilim Teknoloji	10	%1,51
Yaşam	9	%1,36
Köşe Yazısı	9	%1,36
Özel Haber	7	%1,06
Kültür Sanat	6	%0,90
Sağlık	3	%0,45
Toplam	660	100

Tablo 1’deki verilere göre *CGTN Türk* internet gazetesinde Türkiye konulu içerikler ağırlıktadır. Türkiye ve Çin arasındaki gelişmelerle birlikte dünya başlığının altında Avrupa, Afrika, Amerika ve Orta Doğu bölgelerinin yoğun olarak haberleştirildiği tespit edilmiştir. Türkiye, dünya ve Çin kategorilerinin yanı sıra en fazla haberin ekonomi ve spor alanlarında yapıldığı saptanmıştır. Gazeteciliğin temel ihtisas alanlarından olan bilim teknoloji, yaşam, köşe yazısı, özel haber, kültür sanat ve sağlık temalarında sınırlı bir habercilik ortaya koyan *CGTN Türk* toplamda 660 farklı içeriğe yer vermiştir. Söz konusu haberlerden 33 tanesi rastgele seçilmiş ve bu doğrultuda bütün haber kategorilerinden 3’er içerik analiz edilmiştir.

Türkiye Bölümünün Değerlendirilmesi

Ele alınan tarih aralığında *CGTN Türk*’te Türkiye’nin gündemine dair 236 haber yapıldığı tespit edilmiştir. İçeriklerde siyaset ve polis adliye konulu haberler ön plana çıkmıştır. Siyasetle ilgili haberlerde hükümet yetkililerinin ağırlıkta olduğu görülmüştür. Bununla birlikte muhalefet liderleri ve temsilcilerine dair içeriklerin olduğu saptanmıştır. Türkiye gündemine ilişkin güncel haberleri okurlara sunan gazete bu yönüyle aktif bir yayıncılık sergilemiştir. Öte yandan gazetenin Türkiye ile Çin arasındaki anlaşmaları da okurlara sunduğu görülmüştür.

3 Temmuz tarihli; “*Erdoğan’ın bugün ŞİÖ Zirvesi’nde Çin lideri Xi ile görüşmesi bekleniyor*” başlıklı haberde liderlerin görüşeceği konulara, bölgesel olaylara ve örgütün önemine vurgu yapılmıştır. 4 Temmuz tarihli; “*Özgür Özel, Sinan Ateş cinayeti davasını takip etti*” başlıklı haberde iç siyasetle ilgili konuda Cumhuriyet Halk Partisi Başkanı Özel’in davayı takip ettiğine ve açıklamalarına yer verilmiştir. 7 Temmuz tarihli; “*Erdoğan: Suriye ile düşman değildik, Esad ile ailecek görüşüyorduk*” başlıklı haberde bölgesel açıdan öneme sahip olan Türkiye ile Suriye ilişkileri ele alınmış ve Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın açıklamaları haberleştirilmiştir.

Görüldüğü üzere Türkiye’nin gündemine ilişkin haberlerde siyasi gelişmelere ağırlık verilmiş ve siyasi liderler öne çıkarılmıştır. Türkiye’nin iç ve dış siyasi gelişmelerini güncel olarak sunan *CGTN Türk* çeşitli analizler yaparak toplumu bilgilendirmiştir. Bir yayının yumuşak güç olarak değerlendirilebilmesi için hitap ettiği ülkeye ve halka ilişkin içeriklerinin yoğun olması gerekmektedir. Nitekim *CGTN Türk* de bu çerçevede haberler yaparak bunu yerine getirmiş ve yumuşak güç olabilme potansiyelini arttırmıştır.

Dünya Bölümünün Değerlendirilmesi

Uluslararası çapta medyada gelen olayların haberleştirildiği bölümde 181 içerik yer almaktadır. Çin’in siyasi ve ticari ilişkilerinin yoğun olduğu ülkelerle ilgili haberlerin öne çıkarıldığı bölümde Avrupa ve Amerika’daki gelişmeler derlenmiştir. Bununla birlikte Orta Doğu ve Asya’daki konular üzerine haber yapan gazetenin Çin’in güncel politikaları çerçevesinde hareket ettiği görülmüştür.

3 Temmuz tarihli; “*Rusya: Batı, Ukrayna krizini kışkırttı ve kasıtlı olarak uzatıyor*” başlıklı haberde Rusya Savunma Bakanı Andrey Belousov’un açıklamalarına yer verilmiştir. 5 Temmuz tarihli; “*ABD’nin Gazze’ye asker yerleştirme planı*” başlıklı haberde ABD’nin eski Türkiye Büyükelçisi James Jeffrey’nin iddialarına dikkat çekilmiştir. 6 Temmuz tarihli; “*Türkiye’nin Pekin Büyükelçisi’nden Gazze çağrısı*” başlıklı haberde Çin’in İsrail ve Filistin Savaşı’na yönelik barışçıl tutumuna vurgu yapılmıştır.

Dünya bölümünde ele alınan haberlerdeki gelişmelerin Çin’in uluslararası politikalarıyla örtüşen bir şekilde aktarıldığı ve yorumlandığı görülmüştür. Rusya-Ukrayna arasındaki savaşta Batı’nın savaştaki rolüne dikkat çeken açıklamayı haberleştiren *CGTN Türk*, ABD’nin İsrail-Filistin Savaşı’ndaki planlarına dair iddiayı da öne çıkarmıştır. Bu yönüyle Batı’nın egemenliğindeki bilgi akışına karşı bir tutum ortaya koyan gazete Çin’in genel politikasına uygun bir habercilik sergilemiştir.

Çin Bölümünün Değerlendirilmesi

Çin’le ilgili 110 haberin yer aldığı bu bölümde, Çin’in iç siyaseti, dış politika kapsamında attığı adımlar ve diğer ülkelerde yapılan yatırımlar üzerine bir anlatı ortaya konulmuştur. Bununla birlikte Batılı devletlerin Çin’e yönelik propaganda faaliyetlerine karşı yapılan açıklamalar ve girişimler de yer almıştır.

3 Temmuz tarihli; “*Orta Doğu’da gerilimi düşüren tüm önlemleri olumlu karşılıyoruz*” başlıklı haberde Çin’in Orta Doğu bölgesinde krizler, savaşlar üzerindeki tutumu değerlendirilmiş ve barışçıl bir Çin söylemi üzerinden haberleştirilmiştir. 5 Temmuz tarihli; “*MG’den dev filo Türkiye’ye geldi*” başlıklı haberde otomotiv sektörüne ilişkin haber yapılmış ve Çin’in Türkiye’deki yatırımlarına dikkat çekilmiştir. 6 Temmuz tarihli; “*Hefei’den İstanbul’a yük treni seferi başladı*” başlıklı haberde beyaz eşya, otomotiv yedek parçası ve forklift gibi ürünler taşıyan Çin treninin ticaret açısından önemine dikkat çekilmiştir.

Görüldüğü üzere Çin'in bölgesel gelişmelerdeki rolü olumlu bir perspektiften haberleştirilmiş ve Türk halkında pozitif bir imaj oluşturmak hedeflenmiştir. Çin'in ticari faaliyetlerine ve Türk ekonomisine katkısına vurgu yapan gazete böylece söz konusu imajını pekiştirmiştir. Bu açıdan *CGTN Türk'ün* Çin'in kendisini Türkiye'ye tanıttığı ve kamu diplomasisi faaliyetleri yürüttüğü bir mecra olduğu söylenebilir.

Spor Bölümünün Değerlendirilmesi

Çeşitli spor dallarındaki gelişmelerden derlenen bölümde 46 spor haberi bulunmaktadır. Avrupa Futbol Şampiyonası'nın olması nedeniyle haberlerde Türk milli takımı başta olmak üzere turnuvada öne çıkan takımlar ve olaylar haberleştirilmiştir.

3 Temmuz tarihli; "*Türkiye EURO 2024'te çeyrek finalde*" başlıklı haberde Türk milli takımının başarısına dikkat çekilmiştir. 6 Temmuz tarihli; "*Hollanda maçı öncesi Berlin sokakları kırmızı beyaza büründü*" başlıklı içerikte Türklerin coşkusu haberleştirilmiştir. 7 Temmuz tarihli; "*Mahuchikh, 37 yıllık kadınlar yüksek atlama dünya rekorunu kırdı*" başlıklı haberde ise dünya için önemli olan spor gelişmesi öne çıkarılmıştır.

Türk milli takımına ilişkin gelişmeleri aktaran *CGTN Türk* özellikle Türklük söylemi üzerinden okur kitlesinin sempatisini kazanarak kamuoyu oluşturmaya çalışmıştır. Ayrıca diğer alanlardaki spor olaylarına yönelik de içerik üreten *CGTN Türk* Türkiye'de öne çıkan spor kulüplerini ele alan haberler yapmıştır. Böylece Türkçe olarak hedef kitleye ulaşan *CGTN Türk* toplumun en fazla takip ettiği spordaki gelişmeleri okurlara sunmuş ve milli duyguların öne çıktığı süreçte halkın sempatisini kazanma yolunda önemli bir habercilik ortaya koymuştur.

Ekonomi Bölümünün Değerlendirilmesi

Ekonomiyle ilgili yapılan haberlerde 43 içeriğe yer veren gazetede Türkiye'nin güncel ekonomik konuları ele alınmış ve resmî açıklamalar haberleştirilmiştir. Bununla birlikte Türkiye ile Çin arasındaki ticari anlaşmalara da sıklıkla yer verilmiştir.

1 Temmuz tarihli; "*Alkollü içecek, sigara ve akaryakıt: Temmuzda üçlü zam*" başlıklı içerikte zamlara ilişkin haber yapılmıştır. 4 Temmuz tarihli; "*ASKON Çin'e yeni ofis açıyor*" başlıklı haberde iki ülke arasındaki ticari ilişkilere dikkat çekilmiştir. 6 Temmuz tarihli; "*Doğal gaz indirimi, nakdi destek: CHP'den Emekli Halk Kart*" başlıklı haberde Türkiye'deki geçim sıkıntına vurgu yapılmıştır.

Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik krize ilişkin haberler yapan gazetenin güncel sorunlara ağırlık verdiği görülmektedir. Bununla birlikte Çin'in Türkiye'deki yatırımlarına ve projelerine yer veren *CGTN Türk'ün* Türkiye'de olumlu ve güçlü bir Çin algısı oluşturmaya çalıştığını söylemek mümkündür. Aynı zamanda Türkiye'nin Çin'de girişimlerde bulunduğu dikkat çeken haberlerle iki ülke arasındaki bağın da öne çıkarıldığı görülmüştür.

Bilim Teknoloji Bölümünün Değerlendirilmesi

Bilim teknoloji bölümünde 10 haberin yer aldığı gazetede teknoloji alanındaki olaylar özellikle Türkiye'nin yatırımları çerçevesinde haberleştirilmiştir. Ayrıca haberlerde Çin merkezli şirketlerin gücü ve teknoloji alanındaki yatırımları üzerinden bir anlatı da ortaya konulmuştur.

2 Temmuz tarihli; "*Shenzhou18 mürettebatı 2. uzay yürüyüşünü gerçekleştirecek*" başlıklı haber içeriğinde Çin'in girişimlerine dikkat çekilmiştir. 3 Temmuz tarihli; "*Rusya yeni yörünge istasyonu için ilk modülü 2027'de fırlatacak*" başlıklı haberde Rusya'nın bilim alanındaki yatırımlarına yer verilmiştir. 5 Temmuz tarihli; "*Çin'de yeni bir coğrafi haritalama uydusu fırlatıldı*" başlıklı haberde Çin'in teknoloji alanındaki yatırımlarına ve buluşlarına vurgu yapılmıştır.

Haberlerde Çin'in teknoloji alanındaki yatırımları öne çıkarılırken bu söylem üzerinden Çin'in küresel gücüne dikkat çekilmiştir. Yapılan yatırımlarla güncel olarak ve gelecekte teknoloji alanında "dev bir Çin" temsili sıklıkla vurgulanmıştır. Böylelikle Türkiye'de Çin'in teknoloji alanındaki gücü üzerinden olumlu bir algı ve güven duygusu oluşturulmaya çalışılmıştır.

Yaşam Bölümünün Değerlendirilmesi

Yaşam bölümünde 9 içeriğe yer veren *CGTN Türk* Türkiye'deki hava durumu, iklim koşulları ve magazin konularını ele almıştır.

1 Temmuz tarihli; "*Forbes açıkladı: Türkiye'nin konser şampiyonu belli oldu*" başlıklı içerikte konserden en çok kazanan isimler haberleştirilmiştir. 3 Temmuz tarihli; "*Akdeniz alarm veriyor, tehlike boyutuna ulaştı*" başlıklı haberde deniz suyu ve hava sıcaklığının etkileri ele alınmıştır. 6 Temmuz tarihli;

“Silivri’de otluk alanda çıkan yangın ormana sıçradı” başlıklı haberde ise Türkiye’deki yangınlara ve bu alandaki tehlikelere dikkat çekilmiştir.

Türkiye’nin çevresel sorunlarına ağırlık verilen bölümde sınırlı sayıda içerik üretilmiştir. Ancak haberlerde Türkiye’nin sorunları karşısında kayıtsız kalınmadığı görülmüş ve kamuoyunda pozitif izlenim için olumlu bir zemin oluşturulmuştur.

Köşe Yazarları Bölümünün Değerlendirilmesi

CGTN Türk’te Türkiye ile Çin üzerine araştırma yapan 13 köşe yazarının olduğu görülmektedir. Ele alınan dönemde 9 köşe yazısı kaleme alan yazarlar, bölgesel gelişmeleri ön planda tutmuştur. Barış Doster, Barış Adıbelli, Hasan Ünal, Mehmet Ali Güller, Kamil Erdoğan, Tunca Arslan, Ekin Öncan gibi araştırmacıların yer aldığı kadronun yazılarında, Türkiye ve Şangay İşbirliği Örgütü, Çin ve ŞİÖ, ABD ve ÇKP gibi konulara ağırlık verdikleri saptanmıştır. Öte yandan kadroda yer almalarına karşın Yi Mu, İlber Vasfi Sel, Hasan Çapan, Hasan Böğün, Jessica Durdu, Erkut Tekin’in ise çalışmada ele alınan dönemde köşe yazılarının bulunmadığı görülmüştür.

3 Temmuz tarihli yazısında Tunca Arslan; “ÇKP’nin kuruluşunu anlatan film: 1921” başlıklı bir metin kaleme almış ve Çin Komünist Partisi’nin önemine ve belgesele dikkat çekmiştir. 4 Temmuz tarihli metninde Barış Doster; “ŞİÖ zirvesi ve Çin-Kazakistan ilişkileri” üzerine bir köşe yazısı yazmış ve Çin-Kazakistan özelinde ŞİÖ’nün önemine vurgu yapmıştır. 5 Temmuz tarihli köşe yazısında Barış Adıbelli ise “Şangay İşbirliği Örgütü Astana Zirvesi üzerine notlar” başlıklı metniyle toplantıdaki gündeme ve toplantının sonuçlarına dikkat çekmiştir.

Köşe yazılarında Çin Komünist Partisi, Şangay İşbirliği Örgütü ve söz konusu güçlerin bölgesel, stratejik önemini vurgulayan metinlere yer verilmiştir. Bu yönüyle Çin’in ve Çin merkezli kuruluşların ne kadar önemli olduğuna ve Türkiye için bölgesel gelişmelerdeki kritik rolüne dikkat çekilmiştir. Bu açıdan Çin’in fikişsel, siyasal ve ekonomik örgütlerinin Türkiye için önemine işaret edilmiş ve gelecekteki rolleri çerçevesinde olumlu metinlerin kaleme alındığı görülmüştür.

Özel Haberler Bölümünün Değerlendirilmesi

Özel haberler bölümünde 7 haber yapılırken içeriklerde Çin’in Türkiye’deki girişimleri, kurduğu fabrikalara dikkat çekilmiştir. Öte yandan Batı’yı ele alan haberlerde negatif bakış açısının hâkim olduğu, Türkiye ile Çin arasındaki ilişkilere vurgu yapılan içeriklerin öne çıkarıldığı tespit edilmiştir.

1 Temmuz tarihli; “İstanbul’dan Guangzhou’ya uçuşlar başladı: İki metropolü birbirine bağlayacak” başlıklı haberde Türkiye ile Çin arasındaki ilişkilerin önemi üzerine durulmuştur. 2 Temmuz tarihli; “Chery OMODA 5’ten sürpriz kampanya: İşte yeni fiyatlar” başlıklı haberde Çin’in otomotiv sektöründeki gücü öne çıkarılmıştır. 5 Temmuz tarihli; “OPPO’nun en gelişmiş telefonu Find X7 Ultra tanıtıldı: Türkiye’ye ne zaman gelecek?” başlıklı haberde Türkiye’deki Çin malı telefon piyasasına ilişkin bir içerik sunulmuştur.

Haberlerde Türkiye’deki Çin yatırımları öne çıkarılmış ve otomotiv, telefon sektörü başta olmak üzere iki ülke arasındaki ekonomik, kültürel ilişkilere dikkat çekilmiştir. Yatırımların Türkiye için önemli olduğuna vurgu yapılırken ilişkilerin gelecekte önem kazanacağına işaret edilmiştir. Özel haberler başlığı altında teknoloji içeriklerinin ağırlıklı olması Çin’in bu alanı ve söz konusu içerikler üzerinden olumlu bir temsil oluşturulmasını ne denli önemseydiğini de göstermektedir.

Kültür Sanat Bölümünün Değerlendirilmesi

Sinema, tiyatro, edebiyat konuları ve etkinliklerinin öne çıkarıldığı bölümde 6 haber yapılmıştır. Çin kültürüne ilişkin haberlerin yer aldığı bölümde diğer alanlara göre daha az içerik olduğu saptanmıştır.

2 Temmuz tarihli; “Güney Çin Denizi’nde önemli keşif: Ming Hanedanı döneminden kalma 2 gemi bulundu” başlıklı haberde Çin’de bulunan geminin kültürel ve tarihsel önemine vurgu yapılmıştır. 6 Temmuz tarihli; “Justin Timberlake’in sabıka fotoğrafı sanat eseri oldu” başlıklı haberde dünya çapında ünlü olan şarkıcının fotoğrafıyla ilgili magazin haberi yapılmıştır. 7 Temmuz tarihli; “Çin-İngiliz yapımı Marco Polo belgeseli Londra’da yayınlandı” başlıklı haberde ise belgesele ilişkin bilgiler paylaşılmıştır.

Haberlerde Çin’in kültürel alandaki köklü geçmişine ve gelişmelerine yer veren gazete yumuşak güç unsurları arasında yer alan kültür ögesini sınırlı da olsa kullanmıştır. Özellikle Çin vurgusunun hâkim olduğu bölümde Batı’dan da çeşitli içeriklere yer verilmiştir. Bölümde Türk kültürüne ilişkin bir haberin olmaması ise önemli bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. Çin’in kendi kültürüne sempati oluşturmasıyla birlikte yayım yaptığı ülkeye dair kültür haberinin yapılması da yumuşak güç bağlamında öneme sahiptir.

Sağlık Bölümünün Değerlendirilmesi

Sağlıkla ilgili 3 haberin yer aldığı gazetede çeşitli sağlık sorunlarına dair uzman görüşüne dayalı özel haberlerin yapıldığı görülmüştür. Sınırlı bir sayıda içeriğin olduğu bölümde daha çok araştırmalardan yola çıkarak içerik üretilmiştir.

1 Temmuz tarihli; “*Multivitamin araştırması: Ömrü uzatmıyor, erken ölüme neden olabiliyor*” başlıklı haberde vitamin haplarına ilişkin çalışmaya yer verilmiştir. 2 Temmuz tarihli; “*Listeria bulgusu: Ispanaklar geri çağrılıyor*” başlıklı haberde ispanaktaki maddenin insan sağlığına zararları aktarılmıştır. 5 Temmuz tarihli; “*Migren ağrısı nasıl tetikleniyor? Fareler üzerinde denendi*” başlıklı haberde migren ağrısına yönelik yapılan bir araştırmanın sonuçları paylaşılmıştır.

Bu bölümde çeşitli alanlarda yapılan çalışmalardan derlenen ve uzman görüşleriyle desteklenen haberlere yer verilmiştir. Bu yönüyle *CGTN Türk*'ün en sınırlı alanlarından olan sağlık konusunda daha özgün içerikler üretmesi önemlidir. Ayrıca haberlerde Türkiye'deki uzmanlardan yararlanılmasının okura ulaşmada belirleyici olduğu da göz ardı edilmemelidir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmada Çin mediası *CGTN Türk* örneklemini üzerinden yumuşak güç bağlamında analiz edilmiştir. Bu doğrultuda gazetede yer alan haberlerin içerikleri incelenmiş ve *CGTN Türk*'ün yumuşak güç unsuru olup olmadığını saptamak hedeflenmiştir. Çin'in Türkiye'deki gücünü yansıtmaması nedeniyle öneme sahip olan çalışma 1-7 Temmuz 2024 tarihleri arasındaki 660 haberden rastgele seçilen 33 içeriğin incelenmesi üzerinden sınırlandırılmıştır.

Buna göre en yoğun haberin Türkiye'nin güncel gelişmelerine dair bölümde olduğu görülmüştür. Başta siyaset olmak üzere çeşitli gelişmeleri haberleştiren gazetenin Türkiye'ye ilişkin çeşitli konularda gündem oluşturabilecek haberler yaptığı saptanmıştır. Türkiye ile Çin arasındaki olayları ve anlaşmaları okurlara sunan *CGTN Türk* iki ülke arasındaki ticari, siyasi ve kültürel bağa sıklıkla vurgu yapmıştır. Dünyadaki önemli konuların da ele alındığı gazetede Avrupa, Asya, Afrika, Amerika ve Orta Doğu'daki gelişmelerin haberleştirildiği görülmüştür. Söz konusu bölümlere ilaveten sağlık, yaşam, kültür sanat, özel haber, bilim teknoloji konularında çeşitli içerikler sunulsa da bu alanlarda gazetenin daha sınırlı bir çerçevede haber ürettiği tespit edilmiştir.

Öte yandan haberlerde Çin'in Türkiye'de olumlu bir imaj oluşturabilmesi için pozitif söylemin tercih edildiği görülmüştür. Boztepe'ye (2016: 106) göre Çin medyadan aktardığı içeriklerle kendisini gelişmiş, yardımsever ve barışçıl bir ülke olarak sunmaktadır. Söz konusu söylem üzerinden haberlerinde olumlu bir Çin imajının temellerini atan *CGTN Türk* de bu yönüyle Türkiye-Çin arasındaki ilişkiler için bir aracı olarak değerlendirilebilir.

Çin'in bölgesel bağlamda ilişkilerinin iyi olduğu yerlerle ilgili pozitif bir dil tercih edilen *CGTN Türk*'te, Batı'daki gelişmelerin genellikle negatif bir dille haberleştirildiği tespit edilmiştir. Bu doğrultuda haberlerin Türkiye-Çin ilişkileri bağlamında kurgulandığını ve Batı'nın Türk mediası üzerindeki etkisine karşı alternatif bir ortamın oluşturulduğunu söylemek mümkündür. Niyaz'a (2020: 75) göre Çin hükümeti medyanın bir yumuşak güç unsuru olarak kullanılması bağlamında son yıllarda ciddi adımlar atmıştır. İlk zamanlarda radyo üzerinden kurulan etkileşim günümüzde yeni medya platformlarına tanışmış ve çeşitli coğrafyalarda ortaklıklar kurulmuştur. Söz konusu politika Çin'in küresel ölçekte tanıtılması ve olumlu temsil edilmesi için büyük bir öneme sahiptir.

Sonuç olarak *CGTN Türk*, Çin'in Türkiye'deki güncel medya güçleri içerisinde dikkat çeken bir medya kurumu olarak değerlendirilebilir. Bu yönüyle Çin'in küresel alandaki yumuşak güç unsurlarından olan *CGTN*'nin Türkiye'deki temsilcisinin de etkili bir yayıncılık ortaya koyduğu ve önemli bir yumuşak güç unsuru olduğu söylenebilir. Türkiye-Çin ilişkileri düşünüldüğünde, *CGTN Türk*'ün ilerleyen yıllarda kendisinden köklü durumda olan Batılı haber kurumlarıyla denk duruma geleceği de öngörülmektedir.

Ancak bunun için *CGTN Türk*'ün araştırma, sağlık, kültür sanat, yaşam, bilim teknoloji haberleri alanlarında daha üretken olması ve köşe yazarı kadrosunu da genişletmesi gerekmektedir. Aksi takdirde gazetenin kamuoyu oluşturmada ve Türk halkı üzerinde etkili yumuşak güç unsuru olabileme noktasında güçlükler yaşaması olasıdır. Bu nedenle *CGTN Türk*'ün gazeteciliğin evrensel ilkelerini benimseyerek bir program doğrultusunda hareket etmesi, Türkiye'deki etkililiğini arttırması ve pekiştirmesi adına önem arz etmektedir.

Yazarlık Katkısı

Bu araştırma tek yazarlı olarak yürütülmüştür.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırmada etik kurul onayı gerekmemektedir.

KAYNAKÇA

- Aslan, P., & Oğuz, G. (2016). Dijital diplomasi, küresel algı ve Türkiye. N. Sezer, S. Gezgin & E. Yolcu (Ed.), *International Symposium Communication in the Millennium* (s. 573-590). İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Aydemir, E. (2019). Çin'in küresel bir yumuşak güç hareketi: CGTN'nin incelenmesi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(19), 260-275. <https://doi.org/10.33692/avrasyad.628296>.
- Boyd-Barret, O. (1998). *The globalization of news*. Sage Publications.
- Boztepe, V. (2016). Bir yumuşak güç kaynağı olarak Türkiye'deki Çin medyası. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(4), 93-109. <https://doi.org/10.18037/ausbd.415561>
- Budak, L., & Erdoğan, İ. (2006). 1990 sonrası Çin Halk Cumhuriyeti'nde kitle iletişim sistemi ve temel sorunlar. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(9), 109-123.
- Chen, A. C., & Liang, Y. L. (2010). Television: Entertainment. W. A. Hachten & J. F. Scotton (Ed.), *New media for a new China* (s. 83-97). Wiley-Blackwell.
- Çavuş, T. (2012). Dış politikada yumuşak güç kavramı ve Türkiye'nin yumuşak güç kullanımı. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(2), 23-37.
- Çolakoglu, S. (2012). Türkiye-Çin ilişkileri: Tek taraflı aşk mı? *Ortadoğu Analiz*, 4(45), 53-66.
- Demirtepe, M, Turgut., & Özertem, H. S. (2013). Yükselen tehdit algısı karşısında Çin'in yumuşak güç siyaseti: Politikalar ve sınırlılıkları. *Bilig*, (65), 95-118.
- Eldeniz, L., & Maimaitimin, B. (2015). Çin ulusal haber ajansı: Xinhua ve güncel Çin medyası. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 27(1), 173-185.
- Erdoğan, E., & Uyan-Semerci, P. (2021). *Toplumsal araştırma yöntemleri için bir rehber: Gereklilikler, sınırlılıklar ve incelikler*. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Gooch, E., Eckstrand, E., Mayers, C., & Ruiz, S. (2020). *Using global media big data to understand China's soft power efforts*. <https://thestrategybridge.org/the-bridge/2020/3/2/using-global-media-big-data-to-understand-chinas-soft-power-efforts> adresinden 24 Haziran 2024 tarihinde erişildi.
- Güner, S. (2021). Türkiye'nin kamu diplomasisi ve yumuşak güç uygulamalarında medyanın rolü: TRT'nin uluslararası kanalları üzerine bir değerlendirme. *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5(2), 145-168.
- Halisoglu, T. A. (2022). Avrupa Birliği'nin yeni yumuşak güç unsuru: Dijital diplomasi. *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi e-Dergi*, 11(2), 163-178. <https://doi.org/10.47934/tife.11.02.05>
- Keohane, R. O., & Nye, J. S. (1998). Power and interdependence in the information age. *Foreign Affairs*, 77(5), 81-94. <https://doi.org/10.2307/20049052>
- Keten, E. T. (2015). Küresel bir modele doğru Çin medyası. *İnsan ve İnsan*, 2(4). 4-21. <https://doi.org/10.29224/insanveinsan.279988>
- Köfteoğlu, K. (2013-2014). Mardin-Çin hattı. *China Today Türkiye*, (8), 30-31.
- Kömür, G. (2020). Yumuşak güç unsuru olarak kamu diplomasisi. *International Journal of Politics and Security*, 2(3), 89-115.
- Metin, O., & Ünal, Ş. (2022). İçerik analizi tekniği: İletişim bilimlerinde ve sosyolojide doktora tezlerinde kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (22), 273-294. <https://doi.org/10.18037/ausbd.1227356>
- Niyaz, H. (2020). *Çin dış politikasında bir araç olarak medyanın rolü* (Tez No: 661669) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Nye, J. (2002). Hard and soft power in a global information age. M. Leonard (Ed.), *Re-ordering the world* (s. 2-10). The Foreign Policy Centre.
- Nye, J. (2004). *Soft power: The means to success in world politics*. Public Affairs.
- Nye, J. S. (2008). Public diplomacy and soft power. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), 94-109. <https://doi.org/10.1177/0002716207311699>
- Olgun, C. (2008). Nitel araştırmalarda içerik analizi tekniği. *Sosyoloji Notları*, (4-5), 66-70.

-
- Tuch, H. N. (1990). *Communicating with the world: U.S. public diplomacy overseas*. St. Martin's Press.
- Wilson, E. J. (2008). Hard power, soft power, smart power. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), 110-124. <https://doi.org/10.1177/0002716207312618>
- Yılmaz, S. (2012). Kamu diplomasisi: Başka halklara angaje olmak, ayaklandırmak. *21. Yüzyılda Sosyal Bilimler*, (1), 201-223.
- Zhu, Y. (2012). *Two billion eyes: The story of China Central Television*. New Press.
-

